

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ (1)

Ήδη πριν από την ανακήρυξη του Κωνσταντίνου σε μονοκράτορα, οι Χριστιανοί αποτελούσαν την δυναμικότερη πληθυσμιακή ομάδα της Ανατολής.

Γι' αυτό ο Κωνσταντίνος έδειξε ευνοϊκή στάση προς τον Χριστιανισμό. Μετέφερε το μονόγραμμα του Χριστού (Χριστόγραμμα) από την στρατιωτική σημαία στα νομίσματά του και εξέδωσε νόμους ευνοϊκούς για τους Χριστιανούς. Το **Διάταγμα των Μεδιολάνων** (313 μ.Χ. , βάσει συμφωνίας Κωνσταντίνου και Λικίνιου) αναγνώρισε στους Χριστιανούς ελευθερία να ασκούν την λατρεία τους και εξίσωσε τα δικαιώματά τους με αυτά των άλλων θρησκειών του Ρωμαϊκού Κράτους. Οι διωγμοί Χριστιανών έπαυσαν εντελώς, μόνο όταν ο Κωνσταντίνος έγινε μονοκράτορας στο Ρωμαϊκό Κράτος.

Στην Νίκαια της Μικράς Ασίας, ο Κωνσταντίνος οργάνωσε την **Α' Οικουμενική Σύνοδο** (325 μ.Χ.), δηλαδή συνέδριο επισκόπων από όλες τις επαρχίες του Οικουμενικού Ρωμαϊκού Κράτους. Σκοπός της Συνόδου ήταν η επίσημη διατύπωση της διδασκαλίας της Εκκλησίας έναντι των αιρέσεων, θρησκευτικών διδασκαλιών που διαχωρίζονταν από την αυθεντική διδασκαλία της Εκκλησίας. Ακολούθησαν και άλλες Οικουμενικές Σύνοδοι.

Αίρεση (από το αίροῦμαι = προτιμώ, επιλέγω), στην εκκλησιαστική γλώσσα, ονομάζεται η επιλογή, είτε από ένα είτε από περισσότερα μέλη της Εκκλησίας, ενός μέρους από το σύνολο της εκκλησιαστικής διδασκαλίας και η εμμονή σε αυτό.

Από βιβλίο *Θρησκευτικών Γ' Γυμνασίου*

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

Η μοναδική θέση της Κωνσταντινούπολης στα παγκόσμια πράγματα απαιτούσε την ίδρυση εκκλησιαστικής έδρας αντάξιας του πολιτικού ρόλου της βυζαντινής πρωτεύουσας.

Η επισκοπή Ηρακλείας Θράκης που αρχικά περιλάμβανε την Βασιλεύουσα Κων/πολη μεταβλήθηκε σε αυτόνομο θρόνο με απόφαση της Β' Οικουμενικής Συνόδου και της αποδόθηκαν τιμές, επειδή η Κωνσταντινούπολη ήταν η Νέα Ρώμη. Υψώθηκε στην αμέσως μετά τη ρωμαϊκή έδρα θέση, για να βρει το 451 ισάξια με τη Ρώμη προνόμια.

Η Κωνσταντινούπολη απέκτησε προβάδισμα σε σύγκριση με τις παλαιότερες έδρες Πατριαρχείων της Ανατολής Αντιόχεια, Αλεξάνδρεια, Ιερουσαλήμ. Παρά την πνευματική αίγλη τους, αυτές υποβαθμίστηκαν και πολιτικά εξαιτίας της αραβικής κατάκτησης του 7^{ου} αιώνα.

Ως επιχείρημα για πρωτεία της Κωνσταντινούπολης προβλήθηκε ότι η Εκκλησία της Κων/πολης ανάγει την ίδρυσή της στον Απόστολο Ανδρέα, που ήταν ο Πρωτόκλητος Απόστολος και μεγαλύτερος σε ηλικία από τον Πέτρο.

Ελένη Γλύκατζη - Αρβελέρ. *Γιατί το Βυζάντιο*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο (διασκευή)

Απέτυχε η προσπάθεια του **Ιουλιανού** να επαναφέρει στην ζωή την λατρεία των θεών του Ολύμπου και να περιορίσει το δικαίωμα των Χριστιανών να διδάσκουν σε μη χριστιανικά σχολεία. Ο **Θεοδόσιος Α΄** έκλεισε τους ναούς και τα μαντεία της αρχαίας θρησκείας, απαγόρευσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τα Ελευσίνια Μυστήρια.

Ο **Ιουστινιανός** προσπάθησε να επιβάλει την Ορθοδοξία σε όλη την Αυτοκρατορία και γι' αυτό καταδίωξε τους οπαδούς των αιρέσεων και της αρχαίας θρησκείας. Σταμάτησε την λειτουργία της φιλοσοφικής σχολής της Νεοπλατωνικής Ακαδημίας στην Αθήνα. Φρόντισε να διαδοθεί ο Χριστιανισμός σε λαούς του Καύκασου και της Ανατολικής Αφρικής.

Ο **Ηράκλειος** αναδιοργάνωσε το στράτευμα με την οικονομική βοήθεια της Εκκλησίας. Επειδή οι Πέρσες είχαν αρπάξει τον Τίμιο Σταυρό, ο Ηράκλειος εκστράτευσε εναντίον τους και τον ανέκτησε. Πρώτος ο Ηράκλειος υιοθέτησε τον τίτλο *βασιλεύς* με την χριστιανική προσθήκη «*πιστός εν Χριστῷ*».

Τις αρχές του 6^{ου} αιώνα βόρεια του Δούναβη, στα σύνορα της Αυτοκρατορίας, εγκαταστάθηκαν οι **Σλάβοι**. Από τις αρχές του 7^{ου} αιώνα, διάφορες σλαβικές ομάδες εγκαταστάθηκαν σε εδάφη των Βαλκανίων και της σημερινής ηπειρωτικής Ελλάδας, ζώντας σε αυτόνομες ζώνες εδαφών ανάμεσα στους Έλληνες. Οι Σλάβοι εξελληνίστηκαν σε 3 στάδια: 1. Υποτάχθηκαν στρατιωτικά στο Βυζάντιο. 2. Εκχριστιανίστηκαν. 3. Αφομοιώθηκαν κοινωνικά και εθνολογικά.